

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования Республики Тыва

Управление образования администрации Барун-Хемчикского кожууна

Республики Тыва

МАОУ СОШ с. Аксы-Барлык

РАССМОТРЕНО
на заседании ШМО
Протокол №4
от «24» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора
по УВР
от «24» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО
Директор

Кужугет О. О.

Приказ № 65
от «25» августа 2023 г.



РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная (тувинская) речь»

для обучающихся 2 класса

Ооржак Ч. Ч.

Аксы-Барлык 2023 г.

Тайылбыр бижик.

2-ги класстын торээн чугаа эртеминге тургускан календарьлыг план Тыва Республиканын ниити болгаш профессионал ооредилге яамызынын чанында ооредилге-методиктиг човулелдин бадылааны-биле, Л.С.Кара-оолдун 2-4 класстарга тургусканы эге школанын номчулга программасынга (Кызыл, 2016 ч.) даянып тургустунган.

Эге школага «Литературлуг номчулга» деп эртемни өөрөдиринин кол **сорулгазы** – төрөөн дылынга медреселдиг, шын база аянынг номчуп билир кылдыр чаңчыктырарда, тыва дылында бижиттинген өөрөдилге, эртем-популярлыг база чечен чогаал сөзүглелдерининг утказын шингээдип, угаап бодаар чаңчылдарын оттуруп сайзыратпышаан, бот номчулга дуржулгазынга даянып, номчукчу бүрүн эргезин хевирлээр.

Ук сорулганы боттандылары-биле дараазында **айтырыгларны** шиитпирлээр:

- төрөөн дылынга чугаа ажил-чорудулгазының бүгү хевирлерин (дыңнаары, номчууру, чугаалаары, бижиири) сайзыратпышаан, өске кижилер-биле харылзаа тудуп билир кылдыр чаңчыктырар;
- тыва чечен сөстү эстетиктиг шингээдип алырынга белеткеп, төрөөн дылынга номчуттунар сонургалын оттуруп сайзырадыр;
- тыва чечен чогаалдың сөзүглелдери-биле ажилдап билир кылдыр чөпсөглээр сорулгалыг эге практиктиг билиглерни бээр;
- чаңгыс ол-ла темага бижиттинген тыва болгаш өске чоннарның чогаалдарын деңнеп, дөмей болгаш ылгалдыг чүүлдерин тодарадып билир кылдыр чаңчыктырар;
- уругларның номчаан чогаалдарынга даянып, оларның мөзү-бүдүжүн хевирлеп тура, *эки – багай, буянынг – бак* деп чүүлдер дугайында билиглерин сайзырадыр, төрөөн чону база өске аймак кижилер чурттап турар чурту дээш чоргааралын оттуруп, тыва болгаш Россияның чоннарының культура база чечен чогаалын хүндүлөп билир кылдыр кижизитпишаан, өөреникчининг мөзү-эстетиктиг дуржулгазын байыдар.

«Литературлуг номчулга» деп эртемнинг ниити характеристиказы.

«Литературлуг номчулга» деп эртемге сайгарар сөзүглелдернинг кол темалары. «Төрөөн чугаа» номун тургузуп тургаш, темаларны берип кааны ёзугаар өөрөдири албан эвес, авторлар боттарының сүмелерин кирип, өскертип болур.

2-ги класска «Литературлуг номчулга» деп эртемни өөренири-биле неделяда 2 шакты берип турар, ниити-биле – 68 шак.

Личностуг (бот-тускайлан), метапредметтиг, эртемге хамаарыштыр шингээттинер туннелдер.

Личностуг (бот-тускайлан онзагайлыг) Оореникчилерге хевирлеттинген турар билиглэр:

- Торээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медереливистин шынарын коргузеринин кол чепсээ;
- Торээн дыл национал культуравыстын кол болуушкуну;
- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдын бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптуг ажыглап билири.;
- Торээн дылын улаштыр оорениринге сонуургалын оттурары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдын уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- Бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарынга ундезилээш, материалистиг узел-бодал-биле чепсеглээри.

Оореникчилерге хевирлеттинип болурунун билиглери:

- Торээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырарынга оореникчинин бот киржилгеzi.

Метапредметтиг.

Регулятивтиг (углаар-баштаар)

Оореникчилернин чогуур деннелге билип алыр ужурлуг чуулдери:

- Ооренип турар эртемнин тема, болук аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири.
- Башкынын удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны кууседип ооренири.
- Бот хыналданы, удур-дедир хыналданы кылып билири.
- Салдынган сорулгага дууштур кылыр ужурлуг ажылды планнап, хайгаарап, оон туннелинге чедеринин болдунар аргаларын тодарадып билирин ооредир.
- Сорулганы шын салып, ону чедип аларынын аргаларын дилеп, тып билирин ооредир.
- Ооренген чуулдерин сайгарып, болуктеп, деннеп, туннеп билиринге, оларнын иштинден кол болгаш чаа чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарынга оореникчилерни чанчыктырар.

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- Ооренген темазынга алган билиглерин туннеп болгаш унелеп билирин боттандыраы;

- аас болгаш бижимел чугааны дылдын негелдери-биле чогуур уезинде практика кырынга оскертип болгаш ажыглап билири.

Билиин ханыладырынга туннелдер (познавательные)

Оореникчилернин ооренип алыр ужурлуг билиглери:

- Билиин ханыладырынга дууштур сорулганы салып билири;
- Херек дыннадыгларны ангылаары; херек билиглерни дилеп-тывары;
- Аас болгаш бижимел чугааны шын тургузуп билири;
- Тургустунуп келген айтырыгларны тода, шын шиитпирлээр аргаларны дилеп-тывары;

- Дыннаан, номчаан созуглелдеринден херек, кол чуулду тывары;
- Берге айтырыгга шын харыыны дилеп-тывары;
- Чаа чувени билип алыр чуткул-сонуургалын улам сайзырадыр
- Словарьда, библиотека каталогтарында бар чугула медээлерни кылып, ону дилеп, шыгжап чанчыгары. Компьютерге ажылдап ооренири.

- Эштежип ажылдаарынга ооренир. Бодун ангы-ангы рольдарга киириштирер (удуртур, кууседир).

- Херек материалдарны дилеп, тып билири. (янзы-буру номнар, словарь, интернет).

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- Аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медеделдиги-биле тургузуп билири;
- Болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып, дамчыдып билири;
- Алган медээлерни сайгарып, критикалап билири.

Коммуникативтиг

Оореникчилернин ооренип алыр билиглери:

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чанчыгары; ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;

- коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары.

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыннакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;
- удур-дедир хыналда уезинде бот-боттарынга дузаны уезинде чедирип, билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары.

«Тыва литературлуг дыл» эртемнинин программанын тургузуу.

Номчулга программасы дорт кезектен тургустунган:

1. номчулганын тематиказы;
2. класстан дашкаар номчулга;
3. номчулга талазы-биле алган билиглери, чанчылдары болгаш мергежилдери;
4. чогаалдарнын хевирлери(жанрлары) практиктиг таныжылга.

Чамдык кол темалар класс бурузунун программасында бар. Ынчалза-даа олар анаа катаптап турар эвес уругларныш назы-хары улгадып, билинин деннели бедээни-биле чергелештир чечен чогаалдарнын хемчээли, утказы болгаш дылдын уран-чечен аргалары чоорту нарыыдап, чаа чуулдер немежиپ бар чыдар.

Номчулгага болгаш чугаа сайзырадылгазынга оореникчилернин кол билиглери, мергежилдери болгаш чанчылдары.

2-ги классты доозуп тургаш, оореникчилер дараазында чуулдерни шингээдип алган турар.

Номчулганын чанчылдары:

Бирги чартык чылда 2-3 слогтардан тургустунган нарын эвес состерни будуну-биле адап, 3-4 слогтарлыг элээн нарын хире состерни слогтарга чарбышаан, шын, медреселдиг номчуп билир; домакка состерни бот- боттарындан адырбайн, утка талазы-биле аразында тудуш холбаалыг кылдыр номчуур; номчулганын темпизи чоорту дургедеп, таныш эвес созуглелди номчуурунун дургени минутада 35-45 хире сос.

Ийиги чартык чылда утка талазы-биле билдингир состерни болгаш домактарны шын, аяанныг, медреселдиг, илдик чокка, тода дынналдыр номчуп шыдаптар; созуглелде чугула утка илередир состу ун-биле (унну бедидип азы чавызадып тургаш) ылгап билир; таныш эвес созуглелди номчуурунун дургени 1 минутада 55-60 хире сос. Медээ, айтырыг, кыйгырыг демдектерин барымдаалап, домактарнын аянын ун-биле дамчыдып билир.

Аянныг номчуурунга белеткенир талазы-биле бот-онаалганы башкыдан алгаш, улуг эвес созуглелди иштинде номчуп билир.

Созуглел-биле ажыл. Номчаан чуулунге хамаарыштыр айтырыгларга харыы берип, утказын чугаалап, кол бодалды илередип билир. Чогаалдын киржикчилеринин кылып турар чуулдерин унелеп, чылдагаанын тайылбырлап шыдаптар. Созуглелди боттарынын состери-биле катаптап чугаалаары. Номда бердинген айтырыглар болгаш онаалгаларны номчаан чуулунге хамаарыштыр ажыглап билири: номчаан созуглелдин адын номнун допчузундан тып шыдаары. Башкынын дузазы-биле кезектерге чарып каан созуглелдерге аттар тывар. Абзацтарны барымдаалап тургаш созуглелдин утказын шын тургузарынга баштайгы чанчылдарны алыр. Шулукту аянныг номчуп, доктаадып, тоолдарны ыдып билир.

2-ги класстын оореникчилеринин билиинин предметтиг хевирлеттинген турары:

- Ытыкыр, сымыранып, иштинде созуглелди бодунун билип алыр шаа-биле дурген номчууру.
- Созуглелдин хевирлерин литературлуг негелделерге дууштур (шын адалга, бижик демдектерин, логиктиг ударениени сагып) номчууру.
- Созуглелдин адынга болгаш бердинген чуруктарынга даянып, оон утказын баш удур даап бодаары.
- Номчаан чуулунун кол состеринге даянып, утказын бодунун созу-биле дамчыдып билири.
- Болуушкуннарнын болуп турар аайы-биле дес-дараалашкаан сагып чугаалаары.
- Созуглелди кезектерге утказынын аайы-биле чарып, башкынын дузазы-биле бодуун болгаш нарын план тургузуп, кезек бурузунге база будун созуглелге хамаарышкан айтырыгларны тургузуп билири.
- Номчаан чуулун долузу-биле, кысказы-биле, шилилгелиг, диалогтарны медээ домактары-биле солуп, чувелернин окур-хевирин деннеп, чугаалап билири.
- Номчуур номунун титулдуг арынын, аннотациязын, эге база туннел созунге даяныры.
- Хереглээн номун алфавиттиг каталогтан тып, библиотекада бар номнарны ажыглап ооренири.
- Справочниктер, энциклопедиялар, уругларга хамаарышкан журналдарны ажыглап билири база кыска аннотацияларны сүмелээн номнарга тургузары.
- Номчаан материалында кол маадырларнын мозу-шынарларын кижинин алдынар ужурлуг дурумнери-биле деннээри.

2-ги класстын оореникчилеринин предметтиг хевирлеттинген турар үжүрлүг билиглери:

-Номчаан чуулунге хамаарыштыр бодунун бодалдарын илередип билири, ону аас болгаш бижимел-биле дамчыдып билири.

-Созуглелдин эстетиктиг болгаш мозу-шынарга хамаарыштыр унелиг талаларын бодунун билип турар аайы-биле илередип билири.

Планнынган туннел:

- ангы-ангы созуглелдерни ыткыр дынзыг аянынг номчулга, иштинде номчулга болгаш дыннап турар уеде уткаларын шын медреселдиг билип алыры; оларнын онзагай шынарларын (уран-чечен, эртем-популярлыг, тайылбырнын), созуглелдернин кол уткаларын болгаш кол маадырларын; утка аайы-биле айтырыгларга харыылап билири; болуушкуннарнын чурумун тодарадып билири; номчаан азы дыннаан ооредиглиг, эртем-популярлыг болгаш уран-чечен созуглелдерге айтырыгларны салып билири.

Бердинген туннелдернин чедип алырынын билии:

- созуглелдернин ангы-ангы хевирлеринин шынарларын тодарадыры; - номчаан азы дыннаан созуглелинин кол утказын, кол маадырларын, созуглелдин утказынга хамаарышкан айтырыгларга харыылап тургаш, болуушкуннарнын чурумун тодарадып билири;

- созуглелдин утказынга хамаарышкан айтырыгларны салып билири.

Темаларнын туннелин унелээри.

Программа дараазында темалар аайы-биле хувааттынган.

1. Экии, литературлуг номчулга (2 шаг). С. Маршак. Календарьнын бирги хуну.

С.Сарыг-оол. Ном. К.Ондар. Ужук дою.

2. Ооренип, оорен (4 шаг) Ч. Кара-Куске. Арыг-силиг, чараш бижиир.

С.Сарыг-оол. Оореникчээ. С. Маршак. Школачы билип алзын.

К-Э. кудажи. Ногаан, кок болгаш кызыл карандаштар; С. Баруздин. Берге бодалга;

Проект «Эртем чокта – эртен база дун».

3. Чылдын уелери. Тодуг-догаа кузумейни (3 шаг) Б.Ховенмей. Куску хову.

Г.Скребицкийни-биле. Кус; В.Бианки. Сыйтылыы Куске; Чугаа сайзырадылгазы.

Чогаадыг «Кус».

4. Улустун аас чогаалы. Тоолдар (10 шаг). Тыва улустун тоолу. Дилги биле Ала-Сааскан;

Тыва улустун тоолу. Дилги биле Ала-Сааскан; Тыва улустун тоолу. Инек-Сокпа; Тыва

улустун тоолу. Хунажык анай; Тыва улустун тоолу. Чаан биле Куске; Тыва улустун тоолу. Ийи куске; С. Бурбу. Бора-Шиижек; А. Шоюн. Селбер Койгунак; К. Чуковский. Ыылааш-Сээк; Г.Скребицкийни-биле. Коданнын аян-чоруу; Проект «Эртем чокта – эртен база дун».

5.Тос чузун малымайны (5 шаг) С. Сарыг-оол. Бызаа С. Сарыг-оол. Бодаган; С. Сарыг-оол. Кулун. С. Сарыг-оол. Халбынмай; С. Сарыг-оол. Анай. К-Э.Кудажы. Анайжыгаш; Ч. Кара-Куске. Анайларым; Ю.Кюнзегеш. Узер хуна.

6. Бистин бичии оннуктеривис (5 шаг) Ю.Кюнзегеш. Койгунак. А. Пушкин. Кушкаш; О. Сувакпит. Шиижек оглу; М. Пришвинни-биле. Чараа-чечен; М. Пришвинни-биле. Дилгинин чеми. Проект. «Бистин бичии оннуктеривис».

7. Чылдын уелери. Аккыр харлыг кыжым. (5 шаг). Е. Танова. Кышкы ыржыгаш. К. Ондар. Харжыгаш; Ч. Ондар. Чаа чылдын йорээли; С. Михалков. Чаа чылда; Класстан дашкаар номчулга; Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг «Кыжын».

8. Арыг-шевер кадыкшылдын ундезини. (3 шаг). Л. Чадамба. Арыг-шевер; К. Чуковский. Чунар херек; Н. Носов. Былчак хавактыг Федя;

9. Улустун аас чогаалынын биче хевирлери (5 шаг) Тывызыктажырынын дуруму; А. Шоюн. Тып корунерем, уруглар; О. Сувакпит. Тывар сен бе? Л. Чадамба. Кым-дыр мен? Когудуглер. Уругларнын ырылары; Проект. «Тывызыктар болгаш улегер домактарда саннар».

10. Тоогу болгаш тоолчургу чугаалар (2 шаг) Тоогу чугаа. мечи сылдыс; Тоолчургу чугаа. Инек буурээ.

11. Улус аразындан ие караа чымчак (3 шаг). Л. Чадамба. Март сези; А. Даржай. Ава; Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг. Мээн авам.

12. Чылдын уелери. Хоглуг чазым. (4 шаг) С. Сарыг-оол. Чаагай час; С. Пюрбю. Час келди. В. Бианкини-биле. Ыяштарнын байырлалы;

13. Эштигде хоглуг, эптигде куштуг. (3 шаг) И. Крылов. Куу, Рак болгаш шортан. Басня; Л. Толстойнуу-биле. Адазы болгаш оолдары. Басня; О. Сувакпит. Айбаангы. Басня.

14. Ойнаксанчыг оюннарым. (3 шаг) К.Ондар. Ойнап чору; Матпаадыр; Проект «Тыва оюннар».

15. Кижиге болуру чажындан. (2 шаг). Е. Танованы-биле. Хоокуй хокпештер ужун мегелепкеним; А. Гайдарны-биле. Тимур болгаш оон командазы.

16. Оске чоннарнын аас чогаалы. (2 шаг). Узбек улустун тоолу. Эн эки белек; Татар улустун тоолу. Уш угбашкы.

17. Чонум чаагай ёзу-чанчылдары. (2 шаг). О. Саган-оолдуу-биле. Анчынын чугаазы. Класстан дашкаар номчулга.

18. Чылдын уелери. Чараш чайым. (5 шак). Э.Кечил-оол. Чечектерим; С. Сурун-оолдуу-биле. Дин оглу; С. Сурун-оолдуу-биле. Элик; Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг. Чайын; Проект «Чайгы дыштанылга».

Шупту 68 шак.

Календарь-тематиктиг планнаашкын. 2 класс

№	Раздели, темалары	Шагы	Хуну	
			план.	факт.
1	Экии, Литературлуг номчулга!			
	С.Маршак. Календарьнын бирги хуну. С.Сарыг-оол. Ном.	1	04.09.	
2	К.Ондар. Ужук дою.	1	05.09.	
	Ооренип оорен. (4 ш.)			
3	Ч.Кара-Куске. Арыг-силиг, чараш бижиир. С.Сарыг-оол. Оореникчээ.	1	11.09.	
4	С.Маршак. Школачы билип алзын К-Э.Кудажы. Ногаан, кок болгаш кызыл карандаштар.	1	12.09.	
5	С.Баруздин. Берге бодалга.	1	18.09.	
6	Проект «Эртем чокта – эртен база дун».	1	19.09.	
	Чылдын уелери. Тодуг-догаа кузумейни. (3 ш.)			
7	Б.Ховенмей. Куску хову. Г.Скребицкийнии-биле. Кус.	1	25.09.	
8	В.Бианки. Сыйтылыы Куске.	1	26.09.	
9	Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг «Кус».	1	02.10.	
	Улустун аас чогаалы. Тоолдар. (10 ш.)			
10	Тыва улустун тоолу. Дилги биле Ала-Сааскан.	1	03.10.	
11	Тыва улустун тоолу. Инек-Сокпа.	1	09.10.	
12	Тыва улустун тоолу. Хунажык анай.	1	10.10.	
13	Тыва улустун тоолу. Чаан биле Куске.	1	16.10.	
14	Тыва улустун тоолу. Ийи куске.	1	17.10.	
15	С.Бурбу. Бора-Шиижек.	1	23.10.	
16	А.Шоюн. Селбер Койгунак.	1	24.10.	
17	К.Чуковский. Ыылааш-Сээк.	1	07.11.	
18	Г.Скребицкийнии-биле. Коданнын аян-чоруу.	1	13.11.	
19	Проект «Тоолдар».	1	14.11.	
	Тос чузун малымайны. (5 ш.)			

20	С.Сарыг-оол. Бызаа С. Сарыг-оол. Бодаган.	1	20.11.	
21	С.Сарыг-оол. Кулун. С. Сарыг-оол. Халбынмай.	1	21.11.	
22	С.Сарыг-оол. Анай. К-Э. Кудажы. Анайжыгаш. Ч.Кара-Куске. Анайларым.	1	27.11.	
23	Ю.Кюнзегеш. Узер хуна.	1	28.11.	
24	Проект. «Тос чузун малымайны».	1	04.12.	
	Бистин бичии оннуктеривис. (5 ш.)			
25	Ю.Кюнзегеш. Койгунак. А. Пушкин. Кушкаш	1	05.12.	
26	О.Сувакпит. Шиижек оглу.	1	11.12.	
27	М.Пришвиннии-биле. Чараа-чечен.	1	12.12.	
28	М.Пришвиннии-биле. Дилгинин чеми.	1	18.12.	
29	Проект «Бистин бичии оннуктеривис».	1	19.12.	
	Чылдын уелери. Аккыр харлыг кыжым. (5 ш.)			
30	Е.Танова. Кышкы ыржыгаш. К. Ондар. Харжыгаш.	1	25.12.	
31	Ч.Ондар. Чаа чылдын йорээли.	1	26.12.	
32	С.Михалков. Чаа чылда.	1	09.01.	
33	Класстан дашкаар номчулга.	1	15.01.	
34	Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг «Кыжын».	1	16.01.	
	Арыг-шевер – кадыкшылдын ундезини. (3 ш.)			
35	Л.Чадамба. Арыг-шевер.	1	22.01.	
36	К.Чуковский. Чунар херек.	1	23.01.	
37	Н.Носов. Былчак хавактыг Федя.	1	29.01.	
	Улустун аас чогаалынын биче хевирлери. (5 ш.)			
38	Тывызыктажырынын дуруму.	1	30.01.	
39	А.Шоюн. Тып корунерем, уруглар.	1	05.02.	
40	О.Сувакпит. Тывар сен бе? Л. Чадамба. Кым-дыр мен?	1	06.02.	
41	Когудуглер. Уругларнын ырылары.	1	12.02.	
42	Проект «Тывызыктар болгаш улегер домактарда саннар».	1	13.02.	
	Тоогу болгаш тоолчургу чугаалар. (2 ш.)			
43	Тоогу чугаа. Мечи сылдыс.	1	19.02.	
44	Тоолчургу чугаа. Инек буурээ.	1	20.02.	
	Улус аразындан ие караа чымчак. (3 ш.)			

45	Л.Чадамба. Март сези.	1	26.02.	
46	А.Даржай. Ава.	1	27.02.	
47	Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг. Мээн авам.	1	04.03.	
	Чылдын уелери. Хоглуг чазым. (4 ш.)			
48	С.Сарыг-оол. Чаагай час.	1	05.03.	
49	С.Пюрбю. Час келди. В. Бианкинии-биле. Бяштарнын байырлалы.	1	11.03.	
50	В.Бианкинии-биле. Уш час	1	12.03.	
51	Класстан дашкаар номчулга.	1	18.03.	
	Эштигде – хоглуг, эптигде – куштуг. (3 ш.)			
52	И.Крылов. Куу, Рак болгаш шортан. Басня.	1	19.03.	
53	Л.Толстойнуу-биле. Адазы болгаш оолдары. Басня	1	01.04.	
54	О.Сувакпит. Айбаангы. Басня.	1	02.04.	
	Ойнаксанчыг оюннарым. (3 ш.)			
55	К.Ондар. Ойнап чору.	1	08.04.	
56	Матпаадыр.	1	09.04.	
57	Проект «Тыва оюннар».	1	15.04.	
	Кижиге болуру чажындан. (2 ш.)			
58	Е.Танованыы-биле. Хоокуй хокпештер ужун мегелепкеним.	1	16.04.	
59	А.Гайдарныы-биле. Тимур болгаш оон командазы.	1	22.04.	
	Оске чоннарнын аас чогаалы. (2 ш.)			
60	Узбек улустун тоолу. Эн эки белек.	1	23.04.	
61	Татар улустун тоолу. Уш угбашкы.	1	07.05.	
	Чонум чаагай ёзу-чанчылдары. (2 ш.)			
62	О.Саган-оолдуу-биле. Анчынын чугаазы.	1	08.05.	
63	Класстан дашкаар номчулга.	1	13.05.	
	Чылдын уелери. Чараш чайым. (5 ш.)			
64	Э.Кечил-оол. Чечектерим.	1	14.05.	
65	С.Сурун-оолдуу-биле. Диин оглу.	1	20.05.	
66	С.Сурун-оолдуу-биле. Элик.	1	21.05.	
67	Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг. Чайын.	1	27.05.	
68	Проект «Чайгы дыштанылга».	1	28.05.	

- **Литературлуг номчулга. 2 класс.** Ниити өөредилге организацияларынга өөредилге пособиеси. Кара-оол Л.С.– Кызыл: Национал школа хөгжүдөр институт, 2020 – 160 а.
- **Литературлуг номчулга. Методиктиг сүмелер.** 2 класс: ниити өөредилге организацияларының башкыларынга. Кара-оол Л.С. – Кызыл: Национал школа хөгжүдөр институт, 2017. – 64 а.
- **Литературлуг номчулга. Ажылчын кыдырааш.** 2 класс: ниити өөредилге черлериниң өөреникчилеринге немелде өөредилге ному. Кара-оол Л.С. – Кызыл: Национал школа хөгжүдөр институт, 2012. – 52 а.
- **Шын чугаалап өөрөн (логопедтин сүмези).** Чугааның үн адалгазында нарын четпестерни эдеринге дузалыг логопедияда бар аргаларны көргүскен ажыл. Ондар А.Б. – Кызыл, 2012. – 104 а.